# Wijzigingsblad BRL K11001
## Grasbetontegels

Datum wijzigingsblad 15-05-2026

### Algemeen

Dit wijzigingsblad behoort bij de beoordelingsrichtlijn BRL K11001 “Grasbetontegels” d.d. 01-11-2015 en zal door de certificatie instellingen, die hiervoor geaccrediteerd zijn door de Raad voor Accreditatie, dan wel hiervoor een aanvraag hebben ingediend, en die daarvoor een licentieovereenkomst hebben met de beheerder van het certificatieschema, gehanteerd worden als aanvulling bij de beoordelingsrichtlijn bij de behandeling van een aanvraag voor de afgifte en instandhouding van een productcertificaat voor grasbetontegels.
Dit wijzigingsblad is:

- Vastgesteld door het College van Deskundigen Ongewapende Betonproducten d.d. 25-03-2026

### Omschrijving van de wijziging

In de BRL dienen de volgende onderdelen te worden gewijzigd:

- Voeg een nieuwe paragraaf 1.3 “Geldigheid” toe,
- Vervang paragraaf 1.3 “Verordening bouwproducten” door paragraaf 1.4 van dit wijzigingsblad,
- Vervang paragraaf 1.4 “Acceptatie van door de leverancier geleverde onderzoeksrapporten” door paragraaf 1.5 van dit wijzigingsblad,
- Hernummer paragraaf 1.5 “Kwaliteitsverklaring” in 1.6,
- Vervang paragraaf 4.10.1 door de paragraaf in dit wijzigingsblad,
- Voeg in paragraaf 4.10.2 bij de eis voor toeslagmaterialen BRL 2508 toe,
- Verwijder in paragraaf 5.4 3e bullet de zin “de behandeling van klachten over geleverde producten en/of diensten” (is opgenomen in de nieuwe paragraaf 5.6),
- Voeg paragraaf 5.6 toe met de paragraaf in dit wijzigingsblad,
- Voeg paragraaf 5.7 toe met de paragraaf in dit wijzigingsblad,
- Voeg paragraaf 5.8 toe met de paragraaf in dit wijzigingsblad.

### 1.3 Geldigheid

Dit wijzigingsblad vervangt het wijzigingsblad d.d. 01-05-2025 en is een aanvulling op de bijbehorende beoordelingsrichtlijn.

De productcertificaten die op basis van de BRL inclusief het vorige wijzigingsblad zijn afgegeven behouden hun geldigheid.

Op basis van de hiervoor vermelde vorige versie van deze BRL mogen tot uiterlijk 6 maanden na publicatie van deze versie nieuwe productcertificaten worden afgegeven.

De geldigheidsduur van het productcertificaat is onbeperkt. De geldigheidsduur kan worden beperkt (beëindigd) door:

- Een wijziging van deze beoordelingsrichtlijn,
- Het niet voldoen van de certificaathouder aan zijn verplichtingen.

### 1.4 Relatie met Europese Verordening bouwproducten (CPR, EU 305/2011)

Op de producten waarop deze BRL betrekking heeft zijn geen geharmoniseerde Europese normen van toepassing.

### 1.5 Eisen te stellen aan conformiteit beoordelende instellingen

Ten aanzien van de eisen die opgenomen zijn in deze beoordelingsrichtlijn kan de aanvrager, in het kader van externe controle, rapporten van conformiteit beoordelende instellingen overleggen om aan te tonen dat aan de eisen van deze BRL wordt voldaan. Er zal moeten worden aangetoond dat de betreffende inspectie-, analyse-, test- en/of evaluatierapporten zijn

opgesteld door een instelling die voor het betreffende onderwerp voldoet aan de betreffende accreditatienorm die van toepassing is, te weten:

- NEN-EN-ISO/IEC 17020 voor inspectie-instellingen,
- NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 voor instellingen die managementsystemen certificeren,
- NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor laboratoria,
- NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor instellingen die producten, processen en diensten certificeren.

Een instelling wordt geacht aan deze criteria te voldoen wanneer een accreditatie-certificaat voor het betreffende onderwerp over kan worden gelegd, afgegeven door de Raad voor Accreditatie (RvA) of een andere accreditatieinstelling die geaccepteerd is als lid van een multilaterale overeenkomst inzake de wederzijdse erkenning en acceptatie van accreditatie, die binnen EA, IAF en ILAC zijn opgesteld. Indien geen accreditatie-certificaat over kan worden gelegd zal de certificatie-instelling zelf beoordelen of aan de accreditatiecriteria is voldaan.

### 4.10.1 Cement

Cement moet voldoen aan NEN-EN 197-1, NEN-EN 197-5, NEN-EN 197-6 of NEN-EN 14216 en indien van toepassing NEN 3550.

### 4.10.2 Toeslagmaterialen

Voeg toe:
Mengsels van primair materiaal en secundaire grondstoffen voor beton moeten voldoen aan BRL 2508 en NEN-EN 12620.

### 5.6 Klachtenprocedure

De certificaathouder moet over een gedocumenteerde procedure beschikken voor de behandeling en registratie van klachten van afnemers over o.a.:

- De geleverde producten en/of diensten;
- De levering;
- Het transport.

Bij de registratie van de klachten moeten daarbij minimaal de aard, de oorzaak en de oplossing van de geleverde producten en het transport geregistreerd worden. De certificaathouder moet de klacht binnen redelijke (vooraf vastgestelde) termijn onderzoeken. De procedure moet onder andere het volgende aangeven:

- De wijze waarop klachten worden afgehandeld;
- De verantwoordelijke functionarissen met betrekking tot klachtbehandeling;
- De registratie van de klachten met daarbij minimaal de aard, de oorzaak en de oplossing;
- De terugkoppeling van de uitslag van het onderzoek naar de afnemer;
- De interne terugkoppeling van klachten;
- De archivering van klachten.

De certificaathouder moet jaarlijks van de geregistreerde klachten een klachten-analyse op basis een gecategoriseerd overzicht van alle gemelde klachten samenstellen voor de certificatie-instelling. Klacht categorieën kunnen zijn o.a.:

- Klachten m.b.t. de producteigenschappen:
    - Afmetingen;
    - Sterkte;
    - Uiterlijk;
    - Beschadigingen;
    - Etc.

- Leverings- en transportklachten:
  - Te laat / te vroeg;
  - Verkeerd artikel;
  - Geen voorraad;
  - Etc.
- Klachten m.b.t. de bestrating:
  - Aanleg verharding (traditionele bestrating/mechanische bestrating)

### 5.7 Niet overeenkomstige producten

Voor niet-overeenkomstige producten moet het Kiwa-keurmerk van de betreffende pakketten onleesbaar worden gemaakt.

### 5.8 Kwaliteitsregistratie

De producent moet kwaliteitsgegevens, die betrekking hebben op controlewerkzaamheden, archiveren voor een periode van ten minste 7 jaar.

## 8. Documentenlijst

### 8.1 Publiekrechtelijke regelgeving

Niet van toepassing

### 8.2 Normatieve documenten

Naar de navolgende documenten wordt in deze beoordelingsrichtlijn normatief verwezen:

| | |
|---|---|
| NEN 3543:2005 | Nederlandse aanvulling op NEN-EN 13055-1 "Lichte toeslagmaterialen - Lichte toeslagmaterialen voor beton, mortel en injectiemortel" |
| NEN 3550:2012 | Cement volgens NEN-EN 197-1 of NEN-EN 14216, met aanvullende speciale eigenschappen - Definities en eisen |
| NEN 5905:2005+A1:2008 | Nederlandse aanvulling op NEN-EN 12620 "Toeslagmaterialen voor beton" |
| NEN-EN 197-1:2011 | Cement - Deel 1: Samenstelling, specificaties en conformiteitscriteria voor gewone cementsoorten |
| NEN-EN 197-5:2021 | Cement - Deel 5: Portland-composietcement CEM II/C-M en composietcement CEM VI |
| NEN-EN 197-6:2023 | Cement - Part 6: Cement with recycled building materials |
| NEN-EN 450-1:2012 | Vliegas voor beton - Deel 1: Definitie, specificaties en conformiteitscriteria |
| NEN-EN 934-2:2009+A1:2012 | Hulpstoffen voor beton, mortel en injectiemortel - Deel 2: Hulpstoffen voor beton - Definities,eisen, conformiteit, markering en aanduiding |
| NEN-EN 1008:2002 | Aanmaakwater voor beton - Specificatie voor monsterneming, beproeving en beoordeling van de geschiktheid van water, inclusief spoelwater van reinigingsinstallaties in de betonindustrie, als aanmaakwater voor beton |
| NEN-EN 12620:2002+A1:2008 | Toeslagmateriaal voor beton |

| | |
|---|---|
| NEN-EN 12878:2014 | Pigmenten voor het kleuren van bouwmateriaal gebaseerd op cement en/of kalk – Specificatie en beproevingsmethoden |
| NEN-EN 13055:2016 | Lichte toeslagmaterialen |
| NEN-EN 13263-1:2005+ A1:2009 | Silicafume voor beton - Deel 1: Definities, eisen en conformiteitsbeheersing |
| NEN-EN 14216:2015 | Cement - Samenstelling, specificaties en conformiteitscriteria voor bijzondere cementsoorten met erg lage hydratatiewarmte |
| BRL 1804:2019+ WB:2025 | Vulstof voor toepassing in beton en mortel |
| BRL 2502:2025 | Korrelvormige, natuurlijke materialen met een volumieke massa van ten minste 2000 kg/m$^3$, al dan niet verkregen uit een terugwinningsproces |
| BRL 2506-1:2020 | Recyclinggranulaat |
| BRL 2507:2017+WB:2023 | AEC granulaat als toeslagmateriaal voor beton |
| BRL 2508:2026 | Mengsels van primaire en secundaire grondstoffen voor beton |

Opmerking:
Jaarlijks wordt nagegaan of de normatieve documenten nog up-to-date zijn. Wijzigingen van de toe te passen normatieve documenten worden gepubliceerd op de dienstenpagina op de website van de certificatie-instelling die deze beoordelingsrichtlijn heeft opgesteld.

### 8.3 Informatieve documenten

Naar de navolgende documenten wordt in deze beoordelingsrichtlijn informatief verwezen:

| | |
|---|---|
| NEN-EN 1338:2003+C1:2006 | *Betonstraatstenen – Eisen en beproevingsmethoden* |
| NEN-EN 1339:2003+C1:2006 | *Betontegels – Eisen en beproevingsmethoden* |